

Anonüümseks muudetud versioon

Tõlge

C-168/24 - 1

Kohtuasi C-168/24

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

28. veebruar 2024

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Cour de cassation (kassatsioonikohus, Prantsusmaa)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

28. veebruar 2024

Kassaator:

PMJC SAS

Vastustajad:

[W] [X]

[M] [X]

[X] Créative SAS

[...] [viited, menetluslikku laadi märked]

COUR DE CASSATIONI (KASSATSIOONIKOHUS) CHAMBRE
COMMERCIALE,
FINANCIÈRE ET ÉCONOMIQUE'I (KAUBANDUS-, RAHANDUS- JA
MAJANDUSKODA) 28. VEEBRUARI 2024. AASTA KOHTUOTSUS

Lihtsustatud aktsiaselts Pmjc, millel on ainult üks aktsionär ja mille asukoht on [...] 75011 Pariis, on esitanud kassatsioonkaebuse nr [...] kohtuotsuse peale, mille tegi 12. oktoobril 2022 cour d'appel de Paris (Pariisi apellatsioonikohus) (5. üksus, 1. koda) vaidluses, mille tema vastaspooled on järgmised:

1) [W] [X], elukoht [...] 75017 Pariis,

2) [M] [X], elukoht [...] 75017 Pariis,

3) lihtsustatud aktsiaselts [X] Créative, asukoht [...] 75017 Pariis [...], [seaduslik esindaja]

vastustajad kassatsiooniasemes.

Kassaator esitab oma kassatsioonkaebuse põhjendamiseks kolm väidet.

[...] [menetluslik küsimus]

[...] [menetluslikku laadi täpsustused]

Cour de cassationi (kassatsioonikohus) kaubandus-, rahandus- ja majanduskoda, [...] [koosseisus], olles pidanud aru kooskõlas seadusega, on teinud käesoleva kohtuotsuse.

Faktilised asjaolud ja menetlus

- 1 Vaidlustatud kohtuotsuse (mille on teinud Cour d'appel de Paris (Pariisi apellatsioonikohus) 12. oktoobril 2022) kohaselt algatati äriühingu [W] [X] suhtes, mille asutas 1978. aastal [W] [X] ja mille tegevusala on rõivaste ja moeakسسuaaride müük, pankrotimenetlus, mille tulemusena tegi äriühing Pmjc pakkumuse kogu äriühingu varade ülevõtmiseks, millele anti nõustumus 13. septembri 2011. aasta kohtuotsusega, millele järgnes 3. veebruari 2012. aasta materiaalsete ja immateriaalsete varade võõrandamise leping, mis hõlmas muu hulgas Prantsuse sõnamärki „[W] [X]“ nr 1 640 795, mille registreeris [W] [X], kes oli selle 1999. aastal loovutanud äriühingule [W] [X], ja Prantsuse sõnamärki „[W] [X]“ nr 3 201 616, mille registreeris 2002. aastal äriühing [W] [X].
- 2 [W] [X] jätkas 21. juulil 2011 sõlmitud teenuste osutamise kokkuleppe alusel koostööd äriühinguga Pmjc kuni lepingus ette nähtud kuupäevani, s.o 31. detsembrini 2015.
- 3 Väites, et oma kutse- ja kunstilise tegevuse jätkamisega äriühingu [X] Creative kaudu tegeles [W] [X] ebaausa konkurentsiga ja riivas tema kaubamärgiõigusi, esitas äriühing Pmjc 21. juunil 2018 tema vastu hagi kaubamärkide [W] [X] ja [W] [X] õiguste rikkumise peale ning ebaausa ja parasiteeriva konkurentsi tõttu. [W] [X] nõudis vastuhagiga, et äriühingu Pmjc õigused nendele kaubamärkidele tühistataks eksitavuse tõttu, kuna neid on see äriühing ajavahemikul 2017. aasta lõpust kuni 2019. aasta alguseni kasutanud eksitamiseks.
- 4 Cour d'appel de Paris (Pariisi apellatsioonikohus) otsustas 12. oktoobri 2022. aasta kohtuotsuses, et äriühing Pmjc õigused kaubamärkidele [W] [X] ja [W] [X] mitmesuguste kaupade ja teenuste tähistamisel tühistatakse.

- 5 [...] [cour d'appeli (apellatsioonikohus) kohtuotsuse põhjendused, mis puudutavad Prantsusmaa müügiõigust käsitlevaid õigusnorme ega ole seoses eelotsuse küsimusega asjakohased]
- 6 Sama kohtuotsuse kohaselt ei ole liidu õigusega vastuolus see, kui otsustatakse, et disaineri perekonnanimega kattuv kaubamärk tühistatakse, kui selle omandanud isik paneb oma võtetega üldsuse tegelikult arvama, et disainer osaleb endiselt kaupade väljatöötamises, või tekitab piisavalt tõsise niisuguse eksitamise ohu.
- 7 Kohtuotsuses on leitud, et käsitletaval juhul on see nii, sest äriühing Pmjc on kahel korral süüdi mõistetud [W] [X] nende autoriõiguste rikkumises, mis puudutasid viimase hiljutist loomingu, mida ei olnud 2012. aastal äriühingule Pmjc võõrandatud (Cour d'appel de Paris' (Pariisi apellatsioonikohus) 7. septembri 2021. aasta kohtuotsus, kohtuasjade registri number: 19/13325 ; Cour d'appel de Paris' (Pariisi apellatsioonikohus) 10. detsembri 2021. aasta kohtuotsus, kohtuasjade registri number: 20/04255). Need kohtuotsused on jõustunud. Kohtuotsuses on sellest järeldatud, et kuna neid kaubamärke kasutati kantuna kaupadele, millel olid kaunistused, mis kujutasid endast võõrandaja sellist originaalloomingu puudutavate autoriõiguste rikkumisi, mille loomisel oli ta järginud omandaja suhtes võetud kohustusi, muutusid need kaubamärgid eksitavaks.
- 8 Äriühing Pmjc on esitanud 12. oktoobri 2022. aasta kohtuotsuse peale kassatsioonkaebuse.

Väidete analüüs

Esimene väide

Väite tutvustus

- 9 [...] [esimese väite sõnastus; väide puudutab Prantsusmaa müügiõigust käsitlevaid õigusnorme, mis ei ole seoses eelotsuse küsimusega asjakohased]

Siinse kohtu vastus

- 10 [...]
- 11 [...]
- 12 [...]
- 13 [...]
- 14 [...] [põhjendused, mis puudutavad Prantsusmaa müügiõigust käsitlevaid õigusnorme, mis ei ole seoses eelotsuse küsimusega asjakohased]

- 15 Kohtuotsuses on märgitud, et [W] [X] väitis eksitavuse alusel esitatud tühistamise nõude põhjendamiseks, et alates nende 21. juuli 2011. aasta teenuste osutamise kokkuleppega reguleeritud koostöö lõppemisest kasutab äriühing Pmjc võõrandatud kaubamärke viisil, mis laseb üldsusel arvata, et tema on selle loominguga autor, millele need kaubamärgid on kantud.
- 16 [...]
- 17 [...] [põhjendused, mis puudutavad Prantsusmaa müügiõigust käsitlevaid õigusnorme, mis ei ole seoses eelotsuse küsimusega asjakohased]

Teine väide

Väite tutvustus

- 18 Äriühing Pmjc kritiseerib kohtuotsust seepärast, et selles on otsustatud, et tühistatakse tema õigused kaubamärgile [W] [X] nr 3 201 616, millega tähistatakse „naiste, meeste ja laste rõivaid“ ning „moeloojate, (rõiva)disaini teenuseid“ ning kaubamärgile [W] [X] nr 1 640 795, millega tähistatakse „kosmeetika- ja ilutooteid“ ning „rõivaid“, ehkki Euroopa Liidu Kohus otsustas „oma 30. märtsi 2006. aasta kohtuotsuses Emanuel (C-259/04), et „[s]ellist kaubamärki, mis kattub seda kaubamärki kandvaid kaupu loonud ja neid esimesena valmistanud isiku nimega, ei saa ainult selle asjaolu tõttu tühistada põhjendusel, et [...] nimetatud kaubamärk [on] muutunud avalikkust eksitavaks“, ning täpsustas, et eeldusel, et kaubamärgi omanikust ettevõtja soovib panna tarbijat arvama, et disainer osaleb endiselt seda kaubamärki kandvate toodete loomises, on tegemist „võttega, mida võiks pidada pettuseks, kuid mida ei saa käsitleda eksitamisenä“, mis võib tuua kaasa kaubamärgi tühistamise; seepärast, et kuna cour d’appel (apellatsioonikohus) leidis, et see kohtuotsus „ei välista [...] sugugi [...] võimalust tühistada kaubamärk juhul, kui selle omanik kasutab seda eksitavalt“, ja jätab omanikele võimaluse „püüda tõendada, et see, kuidas kaubamärgiomanikud [vaidlusaluseid kaubamärke] kasutavad, kujutab endast pettust“, on ta rikkunud intellektuaalomandi seadustiku (code de la propriété intellectuelle) artikli L. 714-6 punkti b niisugusena, nagu seda tuleb tõlgendada lähtudes 21. detsembri 1988. aasta direktiivi 89/104/EMÜ artikli 12 lõike 2 punktist b, millest sai 22. oktoobri 2008. aasta direktiivi 2008/95/EÜ artikli 12 lõike 2 punkt b.

Euroopa Kohtu vastus

- 19 Selle väitega on tõstatatud küsimus, kas cour d’appeli (apellatsioonikohus) otsus on kooskõlas 22. oktoobri 2008. aasta direktiivi 2008/95/EÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artikli 12 lõike 2 punktiga b, mille sätted on nüüd üle võetud 16. detsembri 2015. aasta direktiivi (EL) 2015/2436 kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artikli 20 punkti b.

Kohaldatavad õigusaktid

- 20 Intellektuaalomandi seadustiku artikli L. 714-6 punkti b redaktsiooni järgi, mis kehtis enne selle muutmist 13. novembri 2019. aasta määrusega nr 2019-1169, tühistatakse niisuguse kaubamärgi omaniku õigused, mis on tema süü läbi muutunud eksitavaks, eelkõige kauba või teenuse laadi, kvaliteeti või päritolu osas.
- 21 Selle õigusaktiga tagati üksteise järel edukalt 21. detsembri 1988. aasta esimese direktiivi 89/104/EMÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artikli 12 lõike 2 punkti b, seejärel sellega identse direktiivi 2008/95/EÜ artikli 12 lõike 2 punkti b ning lõpuks samuti identse direktiivi (EL) 2015/2436 artikli 20 punkti b ülevõtmine.
- 22 Tõlgendades oma 30. märtsi 2006. aasta kohtuotsuses Emanuel (C-259/04) direktiivi 89/104/EMÜ, kordas Euroopa Kohus kõigepealt, et direktiivi artikli 3 lõike 1 punktis g sätestatud registreerimisest keeldumise juhud eeldavad, et tuvastatakse tegelik eksitamine või piisavalt tõsine tarbija eksitamise oht, ning otsustas seejärel, et kuigi kaubamärki kandva rõiva ostmisel võib keskmist tarbijat mõjutada ettekujutus, et asjaomane füüsiline isik on selle rõiva loomisel osalenud, ei saa seda asjaolu iseenesest lugeda selliseks, mis võib oma olemuse tõttu avalikkust eksitada sellega tähistatud kauba laadi, kvaliteedi või päritolu osas (punktid 47–49).
- 23 Ta lisas, et kui kaubamärgi registreerimise taotluse esitanud ettevõtja soovib kaubamärgi esitlemisel panna tarbijaid uskuma, et asjaomane füüsiline isik on jätkuvalt nimetatud kaubamärki kandvate kaupade disainer või et ta osaleb nende loomisel, oleks tegemist võttega, mida võiks pidada pettuseks, kuid mida ei saa käsitleda eksitamisenä direktiivi 89/104 artikli 3 tähenduses, ning mis seetõttu kaubamärki ennast ei mõjuta, ega mõjuta seega ka selle registreerimise võimalust (punkt 50).
- 24 Lõpuks märkis Euroopa Kohus, et direktiivi 89/104/EMÜ artikli 12 lõike 2 punktis b sätestatud tühistamise tingimused on samad kui nimetatud direktiivi artikli 3 lõike 1 punktil g põhinevad registreerimisest keeldumise tingimused, ning otsustas, et sellist kaubamärki, mis kattub seda kaubamärki kandvaid kaupu loonud ja neid esimesena valmistanud isiku nimega, ei saa ainult selle asjaolu tõttu tühistada põhjendusel, et direktiivi 89/104/EMÜ artikli 12 lõike 2 punkti b tähenduses on nimetatud kaubamärk muutunud avalikkust eksitavaks, eelkõige juhul, kui selle kaubamärgiga seotud maineväärtus on üle antud koos selle kaubamärgiga tähistatud kaupu valmistava ettevõttega.

Eelotsusetaotluse põhjendused

- 25 Äriühing Pmjc väidab, et seda kohtuotsust tuleb tõlgendada nii, et tema võimalikud ärivõtted selleks, et panna tarbija uskuma, et [W] [X] on ikka veel tema perekonnanimega tähistatud kaupade disainer või et ta osaleb nende

loomises, ei saa mõjutada kaubamärki ennast, isegi kui need võtted leitakse olevat eksitavad.

- 26 Nõnda otsustas tribunal judiciaire de Paris (Pariisi esimese astme kohus) 26. juuni 2020. aasta kohtuotsuses, mis muudeti 12. oktoobri 2022. aasta kohtuotsusega apellatsioonistmes ära.
- 27 Nii tõlgendas eespool viidatud kohtuotsust Emanuel ka siinse kohtu kohtujurist, viidates muu hulgas Prantsuse valitsevale õigusteooriale.
- 28 Cour d'appel de Paris (Pariisi apellatsioonikohus) leiab aga, et kuigi eespool viidatud kohtuotsuse Emanuel punktis 50 leidis Euroopa Kohus direktiivi 89/104/EMÜ artikli 3 lõike 1 punkti g tõlgendades, et disaineri perekonnanimega kattuvat kaubamärki ei saa pidada eksitavaks ainuüksi sel põhjusel, et see disainer ei osale enam tema perekonnanimes seisnevaid kaubamärke kandvate kaupade väljatöötamises, ei laiendanud ta selle punkti põhjendusi direktiivi artikli 12 lõike 2 punkti b tõlgendusele. Cour d'appel (apellatsioonikohus) on seisukohal, et seda viimast õigusnormi tuleb tõlgendada nii, et sellega ei ole vastuolus kaubamärgi tühistamine põhjusel, et seda on kasutatud viisil, mis võivad panna üldsuse tegelikult arvama, et disainer osaleb endiselt tema perekonnanimes seisnevaid kaubamärke kandvate kaupade loomises, ehkki see ei ole nii.
- 29 Lisaks toob ta esile, et Euroopa Liidu Üldkohus jättis 14. mai 2009. aasta kohtuotsusega Elio Fiorucci (T-165/06), kui ta kohaldas 20. detsembri 1993. aasta määruse (EL) nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta artikli 50 lõike 1 punkti c, mis on sisuliselt samasugusena üle võetud esimese direktiivi 89/104 artikli 12 lõike 2 punkti b, rahuldamata tühistamisnõude, mis põhines disaineri perekonnanimega kattuva kaubamärgi eksitaval kasutamisel pärast selle registreerimist, ning seda mitte põhjusel, et oleks välistatud, et kaubamärgi niisugune eksitav kasutamine toob kaasa selle tühistamise eksitavuse tõttu, vaid märkides, et hageja ei esitanud mingit tõendit kaubamärgi kasutamise kohta pärast selle registreerimist.

Eelotsuse küsimus

- 30 Tekib seega küsimus, kas direktiivi 2008/95/EÜ artikli 12 lõike 2 punkti b ja direktiivi (EL) 2015/2436 artikli 20 punkti b tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus disaineri perekonnanimega kattuva kaubamärgi tühistamine seetõttu, et seda kasutatakse pärast võõrandamist tingimustel, mis panevad üldsuse tegelikult arvama, et disainer, kelle perekonnanimes kaubamärk seisneb, osaleb endiselt seda kaubamärki kandvate kaupade loomises, ehkki see ei ole nii?

ESITATUD PÕHJENDUSTEST LÄHTUDES siinne kohus:

JÄTAB kassatsioonkaebuse esimese väite LÄBI VAATAMATA;

enne teise ja kolmanda väite sisulist arutamist:

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 267;

ESITAB Euroopa Liidu Kohtule järgmise küsimuse:

„Kas 22. oktoobri 2008. aasta direktiivi 2008/95/EÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artikli 12 lõike 2 punkti b ja 16. detsembri 2015. aasta direktiivi (EL) 2015/2436 kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artikli 20 punkti b tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus disaineri perekonnanimes seisneva kaubamärgi tühistamine seetõttu, et seda kasutatakse pärast võõrandamist viisil, mis paneb üldsuse tegelikult arvama, et see disainer osaleb endiselt seda kaubamärki kandvate kaupade loomises, ehkki see ei ole nii?“

[...] [menetluslikud küsimused, menetluslikku laadi märked]

TÖÖDOKUMENT